

4. Information and communication technology in SMEs: a systematic literature review. SpringerOpen, 2024.

5. Determinants of Digital Transformation of Small and Medium-sized Enterprises. Economy and Society, 2025.

6. Impact of digitalization on development of small and middle business in Ukraine. DSpace ONU, 2020.

7. Цифровізація малого і середнього бізнесу в Україні як фактор успіху на міжнародних ринках. Journal of Economics ZNU, 2024.

**УДК 327.5:355.02**

**Ігор ВІТИК, канд. юрид. наук, ст. викладач**

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

## **РОСІЙСЬКІ ПРОЄКТИ ЗАВОЮВАННЯ УКРАЇНИ**

**Ihor VITYK, Ph.D. in Law, Senior Lecturer**

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

## **RUSSIAN PROJECTS OF THE CONQUEST OF UKRAINE**

До недавнього часу російський проєкт завоювання України існував у двох варіантах, а саме, реставраційному (*відновлення СРСР*) та державницькому (*збереження державної незалежності України, але як зрусіфікованої, а в історичній перспективі, - створення в межах української території окремої російської держави*). Реалізувати ці проєкти рф намагалась через економічний та політичний тиск на Україну: *цей ворог не з'явився нізвідки і раптово, а роками систематично працював проти України, а саме, ставив на ключові посади в Україні своїх агентів впливу, підривав українську економіку, розвалював військо та спеціальні служби, підпорядковував собі український бізнес та інформаційні канали, сіяв серед українців розбрат. Особливих зусиль росія доклала до інспірації в Україні «мовного конфлікту», яким дуже ефективно скористалася.*

Війна не приходить першою. Першою приходить деструктивна ворожа інформація. Насамперед, така інформація спрямована на те, щоб змусити майбутнього супротивника - жертву прийняти умови країни – нападника, наприклад: відчужити ресурси, території, обмежити власний суверенітет на користь агресора, витрачаючи якнайменше військових ресурсів. Спрямована на країну – жертву агресії інформація спрямована залякати громадян майбутньої країни – жертви, переконати їх у непотрібності чи недоцільності обстоювання національних інтересів, послабити військовий опір. Великі зусилля майбутня країна – агресор також витрачає на відповідний інформаційний вплив на третіх країн з метою переконати їх стати на бік агресора, або ж на те, щоб вони зберігали нейтралітет. Метою деструктивної ворожої інформації є: дезорієнтація (ніхто з інших держав не підтримає), демотивація (немає сенсу оборонятись, оскільки результат вже відомий), дезорганізація (втрата організованості у діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування), деморалізація (не захищай своє, а приймай чуже), дискредитація країни – жертви та її громадян (на світовій арені як держави, що не відбулася).

У 2022 р. з початком повномасштабної війни рф проти України росія перейшла до свого основного плану щодо повної ліквідації української державності і приєднання територій України до території рф перетворивши їх у нові губернії, призупинивши план збереження української державності, але під російським впливом. На сьогодні, коли цей

план не вдався, росія поступово повертається до заходів щодо м'якого повернення України до свого складу. У цьому контексті зрозуміло, що традиційні російські сили вже не користуються тією підтримкою, яка у них була до 2014 року, коли майже половина українців, головним чином півдня і сходу були готові голосувати в органи української влади за відверті проросійські сили, які були готові демонтувати українську державу. Але тепер внутрішня ситуація в країні ситуація змінилась, змінилися і російські впливи. Тепер їм необхідні безпринципні популісти, які б пропагували ідеї, що «скільки ця війна може продовжуватись», «що у війні гинуть невинні люди» «що потрібно з рф жити в мирі», «що якось треба домовлятись» і т.п.

Вже сьогодні спецслужби росії працюють над іншими планами упокорення України: третім (з використанням московської церкви в Україні), четвертим (дискредитація української армії та органів влади), п'ятим (дискредитації України на міжнародному рівні, щоб зменшити міжнародну підтримку), шостим, сьомим, восьмим і т. д. Головна мета цих планів полягає у тому, щоб за будь – яких умов результатів цієї війни не дати Україні вибратись з російської пастки, посіяти в Україні внутрішній розкол, що є нас найбільш небезпечним. Росіяни хочуть «насадити» думку українському суспільству про безальтернативність співпраці України з ними. Знищуючи українську інфраструктуру у тилу, вони на прикладі України хочуть показати західному обивателю та його владі сумну картину про те, що може бути з будь – якою країною, яка не приймає капітулянтських умов рф.

У цьому контексті українцям необхідно знати та вивчати свого ворога, очільника їх недоімперії. З інтерв'ю путіна: *«Ленінградська вулиця навчила мене єдиному правилу, якщо бійка неминуха, бий першим, очікування це слабкість, є ситуації, коли ініціатива, навіть сильно ризикована, є єдиним шансом на виживання...»*. Вже коли ця істота вже була президентом рф на одному з громадських заходів за участю дітей на своє запитання, де закінчуються кордони росії сам відповів, що кордони росії не закінчуються ніде.

Багатьом в Україні, ще за багато років до початку війни з рф було зрозуміло, що війна неминуха. Особливо це простежується у посланні путіна до Федеральних зборів у 2005 р., у якому він повторив давно окреслений привід до втручання у внутрішніх справах сусідніх незалежних держав: *«... Маємо визнати, що розпад Радянського Союзу став найбільшою геополітичною катастрофою століття. Для російського ж народу він став справжньою драмою. Десятки мільйонів наших співгромадян та співвітчизників опинилися за межами російської території»*.

Відтак, українська армія має й надалі знищувати тилову інфраструктуру ворога, що працює на війну, робити усе необхідне, щоб життя росіян у їх тилу стало нестерпним. Не слід заспокоюватись, що окупація українських земель призведе до тривалого миру. Як свідчить історична, в тому числі й українська практика, московія (рф), коли відразу не може захопити чужі території, протягом певного часу проводить відновлення своїх військових і економічних можливостей і вже у наступній спровокованій нею війні перемагає свого супротивника. Відтак, нашою метою у цій війні має бути розпад рф як єдиного державного утворення, спонукування поневолених рф народів через інформаційний вплив, допомогу кадрами, зброєю тощо до державної незалежності. У цьому контексті, після розпаду рф, нам слід бути готовим не лише до повернення до складу України Донбасу, Луганщини і Криму, а й інших етнічних територій України: Кубані, Таганрожчини, частини Ростовщини, Курищини, Воронежчини, Білгородщини. Тому вже зараз необхідно готувати необхідний кадровий потенціал для цих територій, а також затвердити та реалізовувати на практиці відповідну державну політику спрямовану на повернення в Україну етнічних українців з інших держав, головним чином, з рф, а також українців, які тривалий період свого життя перебували за кордоном.

Досягти цього можливо лише за умови внутрішньої стійкості України, оскільки ресурс московії обмежений, а здатність України до адаптації, ні.

Відтак, виходами із ситуації, що склалась є такими:

- повернення суб'єктності українському парламенту (**законодавчої**, парламент має бути джерелом вироблення законодавчих рішень; **представницької**, народні депутати мають належно представляти Україну на міжнародному рівні; **контрольної**, парламент через свої комітети має контролювати свої рішення);
- створення уряду національного порятунку, надавши йому тимчасові повноваження приймати нормативно – правові акти, що матимуть силу законів;
- перевести економіку України на воєнні рейки;
- створення Воєнного кабінету;
- виважені вибори президента і парламенту через призму того, що країною мають керувати фахівці;
- удосконалення цивільного контролю над органами державної влади.

### УДК 338.1

**Оксана ВОЗНЮК, здобувач вищої освіти**

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

Науковий керівник: Любов ГАЦ, старший викладач

## **СТРУКТУРНІ ЗРУШЕННЯ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МАЛОМУ БІЗНЕСІ**

**Oksana VOZNIUK, higher education applicant**

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

Supervisor: Lyubov HATS - Senior Lecturer

## **STRUCTURAL SHIFTS IN TYPES OF ECONOMIC ACTIVITY IN SMALL BUSINESS**

Малі підприємства формують основу підприємницького середовища України, охоплюючи понад 95% всієї сукупності зареєстрованих суб'єктів господарювання (малі підприємства - 13,9; ФОП - 85,35) [5] Їхній внесок у формування валового внутрішнього продукту залишається непропорційно низьким порівняно з кількісними показниками, що свідчить про необхідність якісних трансформацій у структурі діяльності малого підприємства.

Статистичні дані свідчать, що малий бізнес відіграє немаловажну роль у формуванні зайнятості населення, оскільки 34,1 відсотка працює на підприємствах сектору малого підприємництва. За тенденцією змін рівень зайнятості зростає: так в 2024р його приріст становить 3,5% проти спаду в 5,25 відсотка в 2023р та 17,37 відсотка в 2022р. Позитивні зрушення спостерігаються в напрямі кількісно-якісних факторних ознак (кількості діючих суб'єктів господарювання в статусі МП та ФОП, ділової активності, ефективності ведення бізнесу та ін). Розвиток бізнесу передбачає зміни у всіх задіяних факторах виробництва, виникає питання якими пропорціями за темпами відхилень вони характеризуються, оскільки темп приросту (в залежності від спрямованості показника оцінки по змісту) може привести в кінцевому підсумку, як до позитивного результату так і негативного.